

Жарықтың таралуы. Күннің және Айдың тұтылуы.

ЖАРИЯЛАНДЫ
17.11.2016

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/3863/>

□ Сабақ тақырыбы:

Жарықтың таралуы. Күннің және Айдың тұтылуы

□ Сабақтың мақсаты:

- Жарықтың түзу сызық бойымен таралуын түсіндіру.
- Күннің және Айдың тұтылу құбылыстарының себебін түсіндіру.
- Оқушылардың табиғи құбылыстарға қызығушылығын арттыру.

□ Білімділік мақсаты:

- Жарық қалай таралады?
- Күннің тұтылуы қалай болады?
- Айдың тұтылуы қалай жүреді?

□ Құрал-жабдықтар:

- Шам (немесе фонарь)
- Доп немесе шарлар (Жер, Күн, Ай үлгісі ретінде)
- Ақ экран немесе қабырға
- Презентация, видео (егер бар болса)

□ Сабақ барысы

I. Ұйымдастыру кезеңі (2-3 мин)

- Сәлемдесу

- Оқушылардың назарын сабаққа аудару
- Сабақтың тақырыбын таныстыру

II. Жаңа сабақ (15-20 мин)

1. Жарық қалай таралады?

- Жарық әрқашан **түзу сызық бойымен** таралады.
- Егер жарық жолында кедергі болса, көлеңке пайда болады.
- Эксперимент: фонарь мен картон арқылы көлеңке түсіру.

2. Күннің тұтылуы

- Ай Жер мен Күннің арасына келгенде, **Күннің жарығы Жерге түспейді**.
- Бұл кезде **Күннің тұтылуы** болады.
- Бұл құбылыс сирек кездеседі және бірнеше минутқа ғана созылады.

□ Сызба:

Копировать Редактировать

Күн → Ай → Жер

3. Айдың тұтылуы

- Жер Күн мен Айдың арасында тұрған кезде **Жердің көлеңкесі Айға түседі**.
- Бұл кезде **Айдың тұтылуы** байқалады.

□ Сызба:

Копировать Редактировать

Күн → Жер → Ай

III. Бекіту тапсырмалары (5-7 мин)

Сұрақтар:

1. Жарық қалай таралады?
2. Күннің тұтылуы қалай болады?
3. Айдың тұтылуы неден болады?

4. Қай тұтылу жиі болады деп ойлайсың?

Тапсырма:

Оқушыларға Күн – Ай – Жер қатынасын сурет арқылы салу немесе макетпен көрсету.

IV. Қорытынды (2-3 мин)

- Бүгін не үйрендік?
- Табиғаттағы тұтылу құбылыстары бізге не үшін маңызды?
- Оқушылардың сұрақтарына жауап беру.

□ Үй тапсырмасы:

- Жарықтың таралуы туралы қысқаша жазу (5 сөйлем)
- Күн және Ай тұтылуы жайлы сурет салып келу

ҚМ АА Қуәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.